

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Eva Žitná**

Název diplomové práce: **Etymologie als mögliche Motivationskomponente im DaF.**

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jana Kusová, Ph.D.

Oponent diplomové práce: Doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.

Vyjádření oponenta diplomové práce:

Eva Žitná se ve své diplomové práci zaměřila na možnosti využití etymologie jako motivačního prvku ve výuce němčiny jako 2. cizího jazyka po angličtině na základních školách. Již ze samotného názvu práce je patrné, že se jedná o mezioborově zaměřené zpracování daného tématu s vyváženým přihlédnutím ke složce lingvistické a didaktické. Je nutno hned v úvodu tohoto posudku zdůraznit, že zkoumání původu a vývoje slov ve výuce cizích jazyků není věnována takřka žádná odborná pozornost jak v české, tak i zahraniční literatuře, a diplomantce tak nezbylo nic jiného, než hledat vlastní cestu k řešení diplomového úkolu.

Úvodní dvě teoretické kapitoly jsou věnovány problematice etymologie jako jedné z lingvistických disciplín, otázkám motivace, postavení cizích jazyků, zejména pak angličtiny a němčiny v systému českého školství. Autorka se opírá o relevantní zdroje a vybírá z nich takové informace, které dobře korespondují s tématem její práce. Otázkám motivace se věnuje spíše jen obecněji, základní dělení motivace důležité při učení se cizím jazykům zcela opomíjí – viz otázky k obhajobě. Ve všech dílčích částech teoretických kapitol se diplomantka pokouší i o zaujetí vlastního stanoviska, mnohdy i výčtem doporučení pro výuku. U některých tvrzení uvádí i konkrétní příklady, mnohdy ale příklady, které by měly daný jev ilustrovat, chybí – např. na str. 24, 29 aj.

Slibný začátek práce navodil celou řadu očekávání od části empirické. Eva Žitná v ní nejprve stručně popsala vybrané učebnice němčiny a poukázala na podněty týkající se strategií učení. Její analýza je však značně nahodilá a nesystematická. Dále věnuje pozornost jazykovým znalostem vyučujících a upozorňuje na to, že je výhodné, aby se dorozuměli i v jiném než vyučovaném jazyce. Ačkoli se s tímto tvrzením plně ztotožňuji, přesto bych očekávala, že provede alespoň jednoduché šetření mezi učiteli a zjistí, jaké potřeby učitelé sami mají a jak se vůbec staví k směřování jazyků a k interlingvním interferenčním chybám, kterých se žáci při učení se němčině jako L3 dopouštějí. Otázkám mnohojazyčnosti věnovala autorka pouhých 5 řádek, což považuji za nedostatečné vzhledem k zaměření práce.

Od strany 35 do strany 81 pak diplomantka prezentuje vlastní návrhy na výuku němčiny se zapojením etymologie slov. Vzhledem k tomu, že sama ještě nemá dostatek pedagogických zkušeností, dopouští se zde řady chyb. Např. navrhuje, aby učitel od první hodiny mluvil německy a vše po sobě překládal. Tento postup už je dávno překonaný a jednoznačně velmi neefektivní. U dílčích cvičení se často soustředí na memorování izolovaných slov, místo aby je používala ve funkčním komunikačním kontextu – např. části lidského těla, barvy, nácvik vět, které se v běžné komunikaci nevyskytují, ačkoli jsou formálně správné „Sieben Tage sind eine Woche.“ (str. 53) apod. Za nevhodné lze považovat i otázky typu „Wie findet ihr Deutsch?“, „Warum lerne ich Deutsch?“, neboť nejsou zasazeny do smysluplného kontextu a mohou vést k upevňování předsudků. Obecně lze shrnout, že příprava na jednotlivé hodiny měla být koncipována promyšleněji, možná dokonce i ve vztahu k některé z vybraných učebnic. Vzhledem k tomu, že žádná z hodin nebyla ověřena v praxi, nemohla studentka dojít ani k žádným obecně platným závěrům.

Text je koherentní, dobře strukturovaný a přehledný. Celá práce je psána německy. Jazykové vyjadřování diplomantky je na vysoké úrovni a je kultivované. Pokud se vůbec dopouští chyb, jedná se téměř vždy o chyby stylistické a skrytě interferenční. Lexikálních, gramatických či pravopisných chyb se dopouští zcela sporadicky. Také po grafické stránce práce působí velmi čistě.

Drobné výtky lze vznést k citacím. Je např. zbytečné uvádět víc jak tři autory. U internetových zdrojů je posunutá grafika. Jinak ale citace odpovídají citační normě a jsou přesné.

Otázky k obhajobě:

1. Jak máme rozumět tvrzení ze str. 24 „Man begegnet neuen Internationalismen sehr oft beim Dolmetschen.“ Znamená to, že žák, který netlumočí, se s řadou internacionalismů nikdy v životě nesetká?
2. Na řadě míst si v práci všímáte role učitele němčiny jako 2. cizího jazyka. Je jeho role stejná či srovnatelná s rolí učitele angličtiny jako L2?
3. Jaký typ motivace převládá u českých žáků při učení se cizím jazykům – motivace instrumentální nebo integrativní? Která z nich vede k rychlejšímu a efektivnějšímu osvojení cizího jazyka?

4. Doporučujete, aby si žáci nahlas četli tipy pro efektivnější učení (např. na str. 32). Mohla byste navrhnout i jiný, efektivnější způsob, jak se strategiemi učení ve výuce pracovat?

Závěrečné stanovisko:

I přes výše uvedené nedostatky mohu konstatovat, že diplomantka prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce. Její práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení

- velmi dobře -

A. Andrášová

podpis oponentky diplomové práce

České Budějovice 28. 7. 2016